

FREDENSBORG
KOMMUNE

Handlingsplan for Grøn Politik

Biodiversitet
2021-2023

Godkendt af Plan-, Miljø- og Klimaudvalget den 13. april 2021

ÉN KOMMUNE – FEM UNIKKE STEDER

• FREDENSBORG • HUMLEBÆK • NIVÅ • KOKKEDAL • LANDET

Sommerfuglen Duehale

Forord

Det er med stor glæde, at vi kan præsentere Fredensborg Kommunes handleplan for kommunens arbejde med biodiversitet i de kommende 3 år. Handleplanen er en opfølgning på kommunens Grøn Politik, der blev vedtaget i 2019.

Vi har gennem mange år arbejdet for at højne levevilkårene for de vilde dyr og planter. I Grøn Politik fortsætter vi med den overordnede målsætning om at fremme et rigt plante- og dyreliv. Det er mere aktuelt end nogensinde. Naturen er trængt, både lokalt, nationalt og globalt. Når grønne arealer bliver ensformige og naturområderne små og opdelt, mister vi de hjemmehørende danske planter, insekter, smådyr og fugle - og mange forsvinder helt. Derfor er det vigtigt, at vi yder vores bidrag til at fremme biodiversiteten.

Det er en stor opgave at vende udviklingen. Fra politisk side har vi inden for de seneste år intensiveret indsatsen. Vi har blandt andet sikret, at vores driftsselskab Nordsjællands Park og Vej arbejder målrettet med biodiversitet på de kommunale arealer. Fx ved veteranisering af træer og nedsat slåning i vejrabatterne. Vi har omdannet et kommunalt landbrugsareal ved Græstedgård til et permanent naturområde og besluttet at stoppe landbrugsdrift på resten af kommunens landbrugsarealer for at give plads til naturen. Vi har plantet træer - og flere er på vej. Det er godt for naturen og klimaet.

I de kommende 3 år skal vi fortsætte og supplere indsatserne velvidende at opgaven rækker mange år frem.

I planen præsenterer vi de konkrete indsatser for at fremme de hjemmehørende arter. De er fokuseret inden for de 5 områder i Grøn Politik:

1. Skabe store sammenhængende naturområder
2. Understøtte indsatser, der fremmer biodiversitet i landbruget
3. Øge biodiversitet i byerne
4. Øge biodiversiteten på kommunale arealer
5. Overholde miljømål i vandløb, søer og Øresund

Derudover vil vi sætte særlig fokus på tilsyn af den eksisterende natur og at udarbejde en digital biodiversitetsplan, der indeholder de langsigtede indsatser.

Implementering af indsatserne kommer som altid til at ske i tæt samarbejde med organisationer, ildsjæle, frivillige, landbruget og andre vigtige medspillere.

Jeg håber, at kommunen kan understøtte og inspirere alle til at gøre en ekstra indsats for naturen - om det er med en insektvenlig krukke på altanen, en blomstrende eng på grundejerforeningens grønne fællesarealer eller faunastriber på landbrugsejendommene.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til sige tak til alle, som lægger kræfter i at vende udviklingen, så vi kan give en rig natur videre til de kommende generationer.

Med venlig hilsen

Lars Simonsen
Formand for Plan-, Miljø- og Klimaudvalget

Nivå Bugt Strandenge

Indledning

Naturen i Fredensborg Kommune – en mosaik mellem by og land

Naturen i Fredensborg kommune er kendetegnet ved mange søer, moser og enge. Det spænder fra Danmarks vandrigeste sø, Esrum sø, det store moseområde ved Langstrup og Lønholt moser, engarealerne langs med Usserød Å, Nive Å og ved Nivå bugt til de over 1000 småsøer og vandhuller, der er spredt i landskabet. Kommunen rummer også store naturværdier i landskabsfredningerne, det åbne land og de mange småskove.

Omkring 12 % af kommunens areal er beskyttet af naturbeskyttelsesloven. Ferske enge og moser udgør 5 % af kommunens areal, mens søer og vandhuller udgør 7 %. Derudover er der ca. 140 km beskyttede vandløb. 20 % af kommunens areal er skov.

Kommunen rummer også internationalt beskyttede områder i form af Natura 2000 området ved Esrum Sø og skovene Danstrup Hegn, Gamle Grønholt Vang, Grønholt Hegn og Kirkelte Hegn. I disse områder er der særlige forpligtelser for at bevare og forbedre naturen. I kommuneplanen er der udpeget eksisterende og potentielle naturområder og økologiske forbindelser (<https://fredensborg.dk/temaer/land-natur/5-3-natur>).

Handleplanens indhold og tilblivelse

Denne plan giver status for eksisterende indsatser fra handleplanen fra *Natur- og Miljøpolitik 2016-2019*. En del af indsatserne fortsættes, og der er tilføjet flere fra nye politiske tiltag samt input fra borgermøde om Grøn Politik i 2019 og workshops i Grønt Råd i 2020. Bagerst i planen ses en oversigt over, hvornår indsatserne

Kort over naturområder fra Kommuneplanen

forventes igangsat/udført. Ud over indsatserne i denne plan varetager kommunen en myndighedsopgave ift. § 3-beskyttede arealer og habitatnatur.

Vores prioritering følger brandmandens lov

Kernen i vores tilgang til at fremme biodiversiteten følger 'brandmandens lov'. Dette betyder at vi fokuserer på at beskytte og forbedre den natur, vi allerede har. Dernæst på genopretning og nyetablering.

Handleplanen indeholder både generelle prioriterede indsatser og specifikke indsatser inden for de 5 fokusområder i Grøn Politik. Endvidere er der nævnt potenti-aler, der angiver mulige indsatser på sigt.

Citronsommerfugl

Generelle prioriterede indsatser

Tilsyn i naturbeskyttede områder

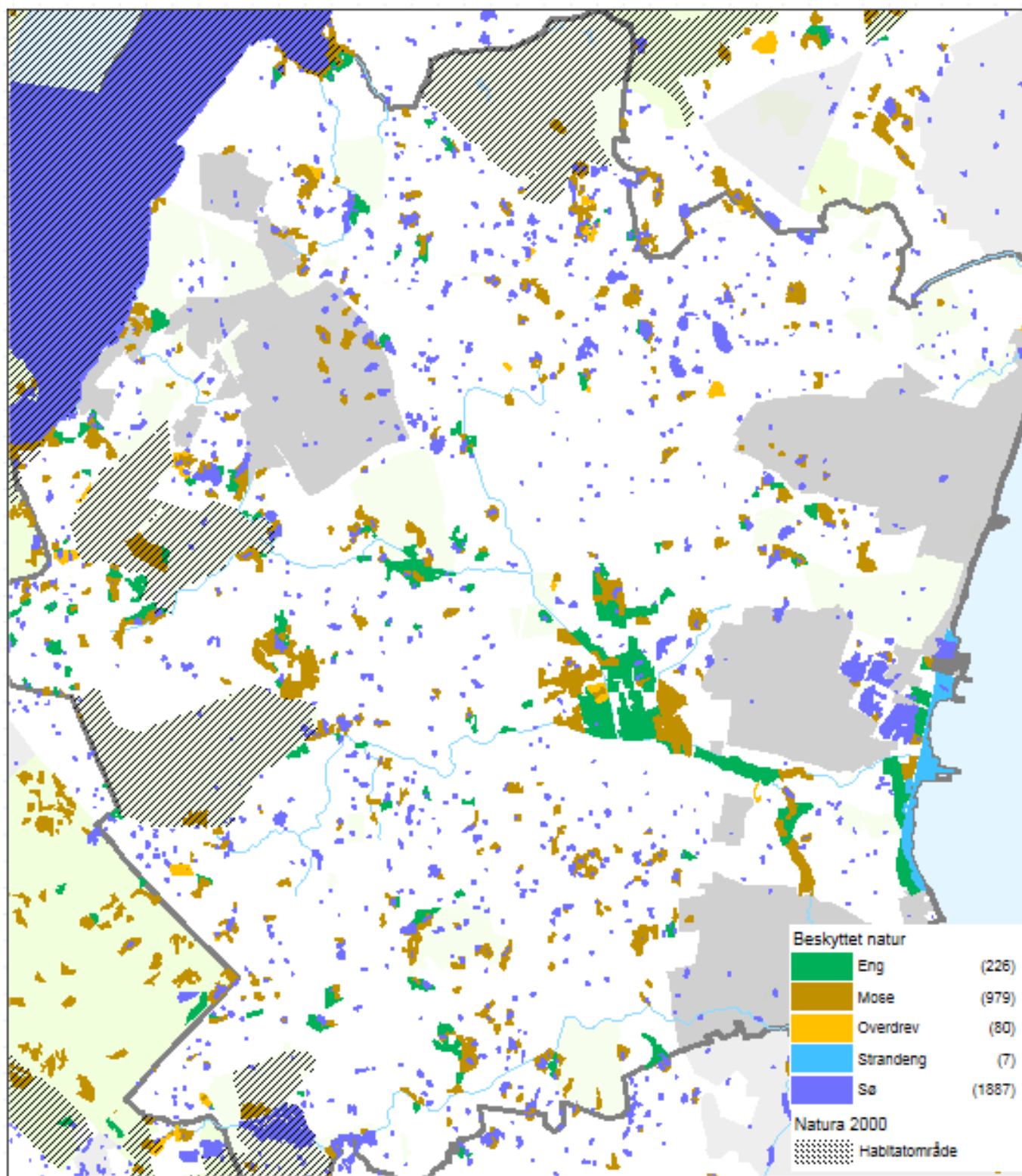
Naturbeskyttelseslovens § 3 indeholder bestemmelser om en generel beskyttelse af visse naturtyper. Beskyttelsen gælder for søer, strandenge, vandløb, moser, enge og overdrev. Beskyttelsen betyder, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af de beskyttede naturtyper.

Kommunerne skal inden for 10-års perioder gennemgå alle registrerede § 3-arealer for at vurdere den aktuelle status. I Fredensborg Kommune vil arbejdet både foregå digitalt med en gennemgang af luftfotos, samt i felten med registrering af planter, struktur, vandforhold mm. Kommunen har pligt til at følge op på alle overtrædelser af beskyttelsen, herunder dem vi finder ved denne gennemgang. Det er et stort og løbende arbejde, men vil fremadrettet sikre, at områderne beskyttes, og at vi altid har et opdateret overblik over kommunens største naturværdier.

Den beskyttede natur – også kaldet § 3-arealer - i Fredensborg Kommune udgør grundstenen i kommunens naturværdier, og det er en kerneopgave, at sikre disse naturområder mod tilstandsændringer. Da naturen er dynamisk, vil områder kunne vokse sig ind og ud af beskyttelsen, ligesom der kan ske overtrædelser af beskyttelsen.

Biodiversitetsplan

Biodiversitetsplanen vil fastsætte de langsigtede mål for biodiversiteten i kommunen. Den vil indeholde en gennemgang af de biologiske værdier, sjældne og særlige arter og pege på de mest værdifulde naturarealer. Den vil beskrive udfordringer, anbefalinger og hvordan kommunen vil arbejde med at sikre og fremme biodiversiteten i kommunen. I planen kan også inkluderes en kortlægning af stendiger, træpolitik og værdien af markhegn/læhegn. Planen forventes opdateret løbende, når der igangsættes konkrete indsatser for fremme af biodiversiteten i kommunen.

Oversigt over de forskellige typer beskyttet natur i Fredensborg Kommune

Sammenhængende natur

Målsætning fra Grøn Politik

Vi vil skabe store sammenhængende naturområder

Sammen med lodsejere vil vi arbejde for at skabe store sammenhængende områder, hvor naturen kan udfolde sig. Der skal være områder, hvor naturen er fri for menneskelig forstyrrelse.

Status primo 2021

* fra Natur og miljøpolitik 2016-19

Langstrup mose/Nivå Ådal

- Vi afgræsser kommunalt ejet jord langs åen.
- Vi har etableret en ny hegning mhp. afgræsning af de mest værdifulde enge ved Jellebro.
- Vi har oprenset jorden ved skydebanen på det kommunale areal og etableret tre lavvandede søer. Området blev indviet i november 2020 efter oprensningen*.
- Vi har afholdt møde med lodsejere i Langstrup Mose om oversvømmelser og vandløbsvedligeholdelse

Nationalpark Kgs. Nordsjælland

- Vi har opsagt landbrugsdriften på den kommunalt ejede jord ved Kelleris mhp. omdannelse til natur.
- Den grønne arbejdsgruppe i Humlebæk Fiskerleje plejer i samarbejde med kommunen et potentielt strandoverdrev i området.
- Nationalparken har suppleret med le-pleje kursus og kommunen har indkøbt leer til arbejdsgruppen. NSPV fjerner det grønne materiale for gruppen.

Skovrejsningskampagner

- Vi har etableret klimaskov i 2020 ved Sømosen.
- Vi har informeret borgere om tilskud til skovrejsning*.

Kommunale landbrugsarealer

- Vi har opsagt bortforpagtning på alle kommunale landbrugsarealer, herunder Humlebæk Syd, Endrup, Græstedgård og Kelleris.

Indsatser 2021-23

Langstrup mose/Nivå Ådal

- Afsøge mulighederne for at omdanne store sammenhængende lavbundsarealer og tilstødende højbund til et permanent naturområde, der tilbageholder CO₂, kvælstof, klimatilpasser åen og giver mulighed for store rekreative naturoplevelser.
- Understøtte lodsejeres eventuelle ønsker om at søge tilskud til permanente klimavådområder og naturforbedrende tiltag.
- Understøtte afgræsning/naturpleje.

Nationalpark Kgs. Nordsjælland

- Løbende opfølgning og dialogmøde med den grønne arbejdsgruppe ved Humlebæk Fiskerleje.
- Etablere afgræsning i Kelleris kystkile mhp. at genskabe et artsrigt landområde.

Revision af kommuneplan

- Undersøge muligheder for, om der kan udpeges nye områder til skovrejsning og anden biodiversitetsfremmende anvendelse.
- Sikre, at kommuneplanens udpegning af områder til natur hænger sammen over kommunegrænserne og følger principperne i vejledning til Grønt Danmarkskort.

Danmarks Vildeste Kommune

- Deltagelse i konkurrence med særligt fokus på at skabe store sammenhængende naturområder

Potentialer på sigt

- Igangsætte arbejdet med at skabe sammenhængende naturområder i Langstrup Mose og Nivå Ådal
- Omdanne kommunale landbrugsområder til natur
- Undersøge muligheder for at genskabe sammenhængende overdrev i Grønholt og Nødebo overdrev.
- Projekter for at fremme naturen i Kommuneplanens udpegninger for natur.

Nyt lavvandet vandhul i Langstrup Mose (Karlebo Skydebane)

Biodiversitet i landbruget

Målsætning fra Grøn Politik

Vi vil understøtte indsatser, der fremmer biodiversitet i landbruget

Vi vil understøtte landbrugets lyst og energi til at udvikle naturen på egen grund, både den tørre natur og den våde natur. Vi ønsker at støtte økonomisk og fagligt med udgangspunkt i de initiativer, der giver mest natur for pengene. Vi ser landbruget som en naturlig partner i dette arbejde.

Status primo 2021

*fra Natur og miljøpolitik 2016-19

Information

- Vi har inkluderet vejledning om fremme af natur på private arealer som en del af landbrugstilsyn*.
- Vi informerer om § 3-natur og naturfremmende indsatser på årlige landzonemøder*.

Frøblandinger og faunastriber

- Vi samarbejder med Nordsjællands Landboforening og seks andre kommuner i ordning med støtte til indkøb af frøblandinger til etablering af faunastriber*.

Artskampagner

- Vi har givet kommunal støtte til vandhuller, oprensning, høslæt eller lign. for fx. grøn mosaikguldsmed, orkideer, frøer og opsat tårnfalke- og hvindekasser med stor succes.

Indsatser 2021-23

Information

- Fortsætte vejlednings- og informationsarbejdet om naturbeskyttelse og naturfremme på landbrugstilsyn, landzonemøder, grundejerforeningsmøder mv.

Frøblandinger og faunastriber

- Fortsætte samarbejdet med støtte til etablering af flere faunastriber.

Artskampagner

- Fortsætte med støtte til konkrete naturplejetiltag og lign. for arter på private ejendomme, fx. med udgangspunkt i opdateringen af § 3-arealerne (se generel indsats).

Potentialer på sigt

- Udvide formidlingen om naturfremme gennem informationsfoldere om naturbeskyttelse, som kan udleveres på møder for nyttilflyttere.
- Opdatere kommunens hjemmeside og kortdata om naturværdier med formidling af biodiversitetsindsatser som borgerne kan iværksætte privat og i foreninger.
- Pulje til naturfremmende tiltag på landbrugsejendomme.

Køer på Nivå Bugt Strandenge

Biodiversitet i byerne

Målsætning fra Grøn Politik

Vi vil have øget biodiversitet i byerne
Vi inviterer naturen ind i byen og understøtter skoler, private haveejere, virksomheder, organisationer mv. i at skabe oaser og grønnere byrum. Biodiversitet skal indgå i lokalplaner og nyanlæg.

Status primo 2021

* fra Natur og miljøpolitik 2016-19

Kortlægning af bilag IV-arter ifm. planlagt byggeri og lokalplaner

- Vi har indført en procedure, hvor kortlægningen indarbejdes i projekterne. Dette hjælper til at undgå forsinkelse af store projekter for at bevare bestandene*.

Giftfri Have

- Kommunen er tilmeldt 'Giftfri have' kampagnen med alle kommunale arealer.
- **Vi har besøgt "Winnies Have" og oplyst om biodiversitetsindsatser i private haver på de sociale medier.**

Nordsjællands Park og Vej

- Vi har implementeret mindre og differentieret græsslåning i byerne (rabatter, parker mv.)*.
- Vi har påbegyndt biodiversitetskrav til nyanlæg fx rundkørsler, byggeri, institutioner*.
- Vi arbejder løbende med naturindsatser og formidling ifm. Nivå Beplantningsplan.
- Vi har påbegyndt et biodiversitetsprojekt ved Endrup Skole.

Indsatser 2021-23

Kortlægning af bilag IV-arter ifm. planlagt byggeri og lokalplaner

- Vi fortsætter med at udvikle arbejdsprocessen for håndtering af bilag IV-arter i byggeplanlægningen.
- Vi undersøger mulighederne for at reservere grønne arealer til natur i stedet for græsplæner i lokalplaner og rammer for lokalplaner.

Nordsjællands Park og Vej

- Vi udvikler løbende mulighederne for mere biodiversitet i drift og udvikling af byområderne (fx. fingerklippere, høslæt, afbrænding).
- Vi fortsætter med at implementere Nivå Beplantningsplan og begrønningstiltag.

Formidling

- Idékatalog til skoler og institutioner i biodiversitetsplanen.
- Ifm. renovering og nyanlæg i byområder vejleder vi om metoder der fremmer biodiversitet, fx. kan der afsluttes med råjord og urteblandinger.
- Understøtte naturudvikling på Fredensborg Forsynings grønne arealer.

Potentialer på sigt

- Undersøge muligheden for at indtænke grønne tage i lokalplaner.
- Havearrangement ift. biodiversitet i haver.
- Opdatere kommunens hjemmeside med inspiration til fremme af biodiversitet til haveejere, boligforeninger og grundejerforeninger.
- Undersøge mulighed for **integrering af 'Vild med Vilje' tilgangen** i Skolen i Virkeligheden.
- Naturvejleder, som fremmer biodiversitetsindsatser i byerne, skoler, grundejerforeninger mv.

Vejrabat med engkarse

Kommunale arealer - status

Målsætning fra Grøn Politik

Vi vil øge biodiversiteten på kommunale arealer. Vi arbejder videre med at fremme biodiversiteten på de kommunalt ejede arealer, så vi får mindre græs og en større mangfoldighed af planter og dyr. Vi vil sikre at Nordsjællands Vej og Park drifter arealerne med størst muligt hensyn til naturen, hvad enten det drejer sig om kommunale landbrugsarealer, grøftekanter, rabatter eller parker.

Status primo 2021

* fra Natur og miljøpolitik 2016-19

Kommunalt ejede landbrugsarealer

- Alle forpagtningsaftaler er opsagt og skal i de kommende år omlægges til naturarealer med fokus på biodiversitet.
- Etablering af Græstedgård Naturprojekt er påbegyndt i 2020 med omlægning af tidligere marker, naturvenlig drift med afbrænding, høslæt, ny hegning og reetablering af vådområde.
- Jellebrohegningen i Nivå- og Usserød Ådal fredningen er renoveret og udvidet og Søruphegningen er renoveret i 2020.

Langstrup Mose

- Den tidligere Karlebo Skydebane i Langstrup Mose er indviet som naturområde efter oprensning og reetablering af mere naturlig vandstand*.

Naturpleje

- Vi har etableret og støttet afgræsning og høslæt i eksisterende værdifulde naturområder, bl.a. i Nive- og Usserød Å fredningen, Kratbjerg og Sørup. Afgræsning giver mere variation og flere arter end andre naturplejetoilet*.

Registrering af sjældne og særlige arter på private og kommunale arealer

- Vi har udført padderegistrering i Kellerisfredningen i 2015 og i Kirketefredningen i 2018. Grøn mosaikguldsmed, kommunens ansvarsart, blev kortlagt i 2015 og stor kærguldsmed blev kortlagt i 2017, dog ikke på kommunale arealer.
- Vi har registreret flagermus i Jellerødskoven i 2014 og i dele af Kellerisfredningen i 2017. Registreringen giver kendskab til bestande og dermed mulighed for optimal pleje og udvikling af levestederne*.
- Vi har på baggrund af § 3-registrering i 2010-12 udpeget vigtige naturarealer på både private og kommunale arealer og overleveret det til NSPV mhp. at bevare, forbedre og etablere natur på kommunale arealer med godt naturpotentiale*.

Nordsjællands Park og Vej (NSPV)

- Vi har udfaset brug af pesticider til bekæmpelse af bjørneklo på kommunale ejendomme.
- Bekæmpelse af andre invasive arter har ikke indgået i NSPV's pleje, fx. gyldenris, rød hestehov, japansk pileurt, kæmpe pileurt og rynket rose*.
- En arbejdsgruppe med NSPV og Helsingør Kommune er nedsat jf. biodiversitetsindsatsen. Den har nu kørt i 3 år og laver forsøg med varieret slåning og materialefjernelse på udvalgte grøftekanter langs kommunale veje, veteranisering af risikotræer, kvas m.v.*

Kommunale arealer - indsatser

Tårnfalk, foto: Per Finn Nielsen

Indsatser 2021-23

Kommunalt ejede landbrugsarealer

- Vi igangsætter den gradvise omlægning af kommunale landbrugsarealer til natur ved Kelleris, Humlebæk Syd, Endrup og Sømosen i første omgang inden for tilskudsordningernes rammer.
- Vi videreudvikler Græstedgård Naturprojekt.
- Vi udarbejder specifikke plejeplaner for områder med højt naturpotentiale og fokus på natur og biodiversitet.

Naturpleje

- Fokus på naturpleje i biodiversitetsplanen med specifikke indsatser, fx fortsat afgræsning på områder med godt naturpotentiale, såsom Jellebrohegningen, Kratbjerg, Sørup, Stormosen, Græstedgård samt støtte til drift af Fugleværnsfondens indhegning ved Nivå Bugt.
- Vi afprøver løbende naturplejemetoder som høslæt, afbrænding og græsning på baggrund af nyeste viden og erfaringer.

Registrering af sjældne og særlige arter

- Padderregistrering fortsættes i fx. Endrup og Humlebæk syd.
- Kortlægning af naturtilstand og potentiale af § 3-områder på de kommunale arealer.

Nordsjællands Park og Vej (NSPV)

- Fortsætte bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo iht. indsatsplan for bekæmpelse af bjørneklo og gennem positiv dialog.
- Revidere indsatsplan for kæmpe-bjørneklo
- Vurdere behov for bekæmpelse af invasive arter på kommunale naturarealer.
- Registrere invasive arter på kommunale arealer.
- Understøtte arbejdsgruppe om grøftekanter med Helsingør Kommune.
- Fortsætte biodiversitetsindsatser fx varieret slåning, materialefjernelse, veteranisering og afbrænding.
- Fastholde og styrke afgræsningen af kommunale naturområder.
- Afholde fælles workshop om biodiversitet med NSPV og Helsingør Kommune.
- Påbegynde udarbejdelse af plejeplaner for de kommunale naturområder.

Potentialer på sigt

- Undersøge mulighed for at introducere grønne tage på kommunale bygninger.
- Skabe samlet overblik og formidling af NSPV's biodiversitetsindsatser, evt. i biodiversitetsplanen.
- Understøtte kommunale projekter ift. at indarbejde biodiversitet i anlæg og drift.
- Kortsamarbejde med NSPV om naturværdier.
- Hyrdeordning i NSPV, hvor afgræsning sker udelukkende for at højne biodiversiteten.

Vandløb, søer og Øresund – status

Målsætning fra Grøn Politik

Vi vil overholde miljømål i vandløb, søer og Øresund

Vi arbejder videre med at realisere vandplansprojekter og vandløbsprojekter i samarbejde med landbruget. Vi ønsker at gøre vores vandløbsvedligeholdelse mere skånsom for naturen, og at udvikle små vandløb, vandhuller og søer, så de kan udfolde deres potentialer som naturområder. Vi ønsker at fastholde Esrum Sø og Øresund som værdifulde naturområder.

Status primo 2021

* overført fra Natur og miljøpolitik 2016-19

Nedbringe udledning af urensset spildevand til vandmiljøet

- Vi har afsluttet 285 af 290 sager om forbedret spildevandsrensning i det åbne land. Indsatsen nedbringer mængden af organisk stof i vandløbene og medvirker til at opnå god økologisk tilstand i vandløb og søer i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv*.
- Vi har afsluttet det store fejlkoblingsprojekt, hvor 3000 ejendommers kloakker er undersøgt. Vi har lavet myndighedsbehandling af ca. 280 fundne fejlkoblinger. Indsatsen har sikret, at de private udbedrere fejltilslutninger, således at der udledes mindre urensset spildevand til vandmiljøet og uvedkommende vand i kloakkerne undgås*.
- Der udføres løbende fysisk tilsyn i byggesager med kloakprojekter i separat- og spildevandskloakerede oplande. Dette søger at hindre nye fejlkoblinger ifm. byggesagsbehandling*.
- Vandområdeplanens indsatser for at nedbringe spildevandsoverløb er gennemført af Fredensborg Forsyning.
- Vi understøtter Forsyningens arbejde med at nedbringe spildevandsoverløb til vandmiljøet.

Vandområdeplan 2015-21 – forbedring af vandløb

- Vi har gennemført/påbegyndt de indsatser for bedre vandløb, der opnåede statslige midler. Vi har åbnet en rørlagt strækning og genslynget i Donse Å, samt påbegyndt lignende indsatser med Grønholt Å og Langstrup Å. Indsatserne forbedrer de fysiske forhold for vandløbs-

naturen og medvirker til at opnå god økologisk tilstand i vandløbene i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv*.

Oprensning af vandhuller

- Vi har oprenset vandhuller i 2018 som særlig indsats for at fremme kommunens ansvarsart grøn mosaikguldsmø*.

Eksterne samarbejder

- Samarbejdsprojekt med Rudersdal Kommune om myndighedsopgaver på spildevandsområdet er afsluttet og erfaringen formidlet med en artikel i Natur og Miljø*.
- Vi har fulgt udviklingen i samarbejdet med etablering af fællesrens og ny forsyningsstruktur. Der er ikke mulighed for, at vi kan være en del af fællesrens uden at være en del af Novafos*.
- I Usseø Å samarbejdet har vi gennemført robusthedsanalyser af åen med henblik på at udarbejde et fællesparadigme for udledningstilladelser og derigennem forbedre vandkvaliteten*.

Udgået

- Vi har arbejdet for at etablere et kvælstofvådområde i Nivå Ådal for at bidrage til reducere af 7 tons kvælstof fra vandmiljøet iht. Vandområdeplan Øresund. Indsatsen er udgået, da der ikke var opbakning til frivillig deltagelse fra alle deltagere*.

Vandløb, søer og Øresund - indsatser

Esrum Sø, foto: Per Finn Nielsen

I ndsatser 2021-23

Nedbringe udledning af spildevand til vandmiljøet

- Vi fortsætter myndighedsarbejdet med de ca. 90 resterende fejlkoblinger. Vi laver løbende ad hoc indsatser ved mistanke om fejlkoblinger sammen med Fredensborg Forsyning og arbejder videre med at forhindre fejlkoblinger i de undersøgte områder ifm. byggesagsbehandling.
- De sidste spildevandssager i det åbne land afsluttes.
- Indsatserne for spildevand i den kommende vandplan gennemføres i samarbejde med Fredensborg Forsyning, borgere og andre interessenter.
- Vi understøtter indsatser og lovændringer, der nedbringer udledning af urensset spildevand til vandmiljøet.

Vandområdeplaner

- Vi fortsætter indsatserne i *Vandområdeplan 2015-21* med Grønholt Å, Langstrup Å og Nivå.
- Vi arbejder for indsatserne i den nye Vandområdeplan 2021-2027, når den foreligger.

Naturpleje af vandhuller og vandløb

- Vi fortsætter oprensning af vandhuller for at fremme kommunens ansvarsarter grøn mosaikguldsmed og stor kærguldsmed.
- Gadekærprojektet har fået bevilling til at forbedre vandmiljøet i kommunens gadekær de næste 8 år.
- I forbindelse med revision af vandløbsregulativerne vurderes muligheden for at ændre grødeskæringen i en mere naturvenlig retning. Donse Å, Nivå og Usserød Å regulativerne prioriteres først.

- Forundersøgelse til sikring af bedre sommervandføring i Donse Å ved opmagasinering i Store Donse-dam.

Usserød Å samarbejde

- I Usserød Å samarbejdet fortsætter vi med at kortlægge tillædninger til åen.
- Vi følger løbende miljøtilstanden i vandløbet med fauna- og fiskeundersøgelser. Den bedre vandkvalitet vil give bedre betingelser for dyr og planter i Usserød Å og øge den rekreative værdi af åen.
- Vi følger op på robusthedsanalysen af Usserød Å ifm. med udledningstilladelser.

Potentialer på sigt

- Vandløbsrestaureringsprojekter i flere vandløb, der ikke er i vandplanerne, men som har store naturpotentialer.
- Forbedring af omgivelser omkring vandløb for at fremme arterne, der er tilknyttet vandløbene, fx vandløbsinsekter og isfugl.
- En borgerpulje til natur- og vandløbsforbedrende aktiviteter, evt. med tilskud til genåbning af rørlagte strækninger af private vandløb.
- Åbning af Dageløkkevandløbet i forbindelse med et større projekt med klimaskov og multifunktionel jordfordeling.

BILAG

Samlede indsatser og tidsplan

Generelle indsatser		2021	2022	2023
§ 3-tilsyn	Giver indblik i den eksisterende natur og status på dens tilstand.			
Biodiversitetsplan	Langsigtet strategi for kommunens arbejde med biodiversitet.			

Sammenhængende natur				
Langstrup mose/Nivå Ådal	Effekt	2021	2022	2023
Afsøge mulighederne for at omdanne store sammenhængende lavbundsarealer og tilstødende højbund til et permanent naturområde.	Tilbageholder CO ₂ , kvælstof, klimatilpasser åen og giver mulighed for store rekreative naturoplevelser.			
Understøtte lodsejeres eventuelle ønsker om at søge tilskud til permanente klimavådområder og naturforbedrende tiltag.	Skaber engagement i biodiversitetsindsatsen.	løbende		
Nationalpark Kgs. Nordsjælland				
Løbende opfølgning og dialogmøde med den grønne arbejdsgruppe ved Humlebæk Fiskerleje.	Støtter gruppens indsats og skaber engagement.	løbende		
Etablere afgræsning i Kelleris kystkile.	Genskaber artsrigt landområde.			
Revision af Kommuneplan				
Undersøge muligheder for, om der kan udpeges nye områder til skovrejsning og anden biodiversitetsfremmende anvendelse.	CO ₂ -opsamling og nye levesteder for dyr og planter.			
Sikre, at kommuneplanens udpegning af områder til natur, hænger sammen over kommunegrænserne og følger principperne i vejledning for Grønt Danmarkskort.	Sikrer sammenhængende natur på tværs af administrative grænser.			
Danmarks Vildeste Kommune				
Deltage i konkurrencen med fokus på store sammenhængende naturarealer.	Giver engagement og fokus på ambitionen om at skabe store områder til natur.			
Potentialer på sigt				
Igangsætte arbejdet med at skabe sammenhængende naturområder i Langstrup Mose og Nivå Ådal.				
Omdanne tidligere kommunale landbrugsområder til natur.				
Undersøge muligheder for at genskabe overdrev i Grønholt og Nødebo overdrev.				
Igangsætte målrettede tiltag for at fremme naturen i Kommuneplanens udpegninger for natur.				

Biodiversitet i landbruget				
Information	Effekt	2021	2022	2023
Fortsætte vejlednings- og informationsarbejdet om naturbeskyttelse og naturfremme på landbrugstilsyn, landzonemøder, grundejerforeningsmødet og lign.	Udbreder kendskabet til eksisterende naturområder for private arealer og inspirerer til privat naturpleje.	løbende		
Frøblandinger og biostriber				
Fortsætte med støtte til etablering af flere faunastriber.	Skaber insektbede og foder til fugle.	løbende		
Artskampagner				
Nye artskampagner.	Fokuseret støtte til de arter der har størst potentiale for fremgang.	løbende		
Potentialer på sigt				
Udvide formidlingen om naturfremme gennem informationsfoldere om naturbeskyttelse, som kan udleveres på møder for nyttilflyttere.				
Opdatere kommunens hjemmeside og kortdata om naturværdier med formidling af biodiversitetsindsatser som borgerne kan iværksætte privat og i foreninger.				
I forbindelse med udformning af biodiversitetsplanen kan muligheden for tilskud til oprensning af vandhuller og andre naturfremmende tiltag på private ejendomme undersøges.				

Biodiversitet i byerne				
Kortlægning af bilag IV arter ifm. planlagt byggeri og lokalplaner	Effekt	2021	2022	2023
Vi fortsætter med at udvikle arbejdsprocessen for håndtering af bilag IV-arter i byggeplanlægningen.	Vi passer på vores EU ansvarsarter.	løbende		
Nordsjællands Park og Vej indsatser				
Videreudvikle mulighederne for mere biodiversitet i drift og udvikling af byområderne (fx. fingerklippere, høslæt, afbrænding).	Skaber muligheder for flere levesteder til dyr og planter på de kommunale byarealer.	løbende		
Fortsætte med at implementere Nivå Beplantningsplan.	Vi inviterer naturen ind i byen for at udvikle gode byrum og natur der skaber plads til både dyr, mennesker og træer.	løbende		
Formidling				
Idékatalog til skoler og institutioner i biodiversitetsplanen.	Inspirerer borgerne til at iværksætte egne biodiversitetsprojekter. Hjælper til selvhjælp.			
Vejledning om biodiversitet ifm. nyanlæg og kontrakter med private entreprenører om metoder der fremmer biodiversitet.	Fremmer biodiversitet gennem inspiration i stedet for krav ved planlægning og anlæg.			
Understøtte naturudvikling på Forsyningens grønne arealer.	Øger udnyttelsen af byernes grønne arealer til at forbedre biodiversitet.	løbende		

Potentialer på sigt

Havearrangement ift. biodiversitet.

Idekatalog til haveejere, boligforeninger og grundejerforeninger på kommunens hjemmeside.

Undersøge mulighed for integrering af 'vild med vilje' tilgangen i Skolen i Virkeligheden.

Naturvejleder, som fremmer biodiversitetsindsatser i byerne, skoler, grundejerforeninger mv.

Kommunale arealer

Omlægning af landbrugsarealer til natur	Effekt	2021	2022	2023
Græstedgård Naturprojekt, jf. plejeplan.	Genskaber et artsrigt landområde.		Løbende	
Humblebæk Syd (evt. del af Danmarks Vildeste Kommune).				
Endrup og Sømosen (plejeplaner).				
Naturpleje				
Afgræsning på områder med godt naturpotentiale, såsom Jellebrohegningen, Kratbjerg, Sørup, Stormosen, Græstedgård samt støtte til drift af Fugleværnsfondens indhegning ved Nivå Bugt.	Afgræsning er en af de naturplejemetoder der skaber størst biodiversitet.	Løbende		
Vi afprøver løbende naturplejemetoder som høslæt, afbrænding og græsning.	Sikrer at naturpleje sker på baggrund af nyeste viden og erfaringer.	Løbende		
Registrering af sjældne og særlige arter				
Padderregistrering fortsættes i fx. Endrup og Humlebæk syd.	Viden om arterne er forudsætningen for optimal naturforvaltning.	Løbende		
Vi arbejder på at formidle naturtilstand og potentiale på et kort til NSPV.	NSPV kan pleje arealerne under hensyntagen til de naturværdier og potentialer der er på arealerne.			
Nordsjællands Park og Vej indsatser				
Fortsætte bekæmpelse af bjørneklo iht. indsatsplan for bekæmpelse af bjørneklo og gennem positiv dialog.	Giver mere plads til dansk natur med mange flere arter.	Løbende		
Revidere indsatsplan for kæmpebjørneklo.	Opdatering ift. lovmæssige ændringer.			
Registrere invasive arter.	Giver overblik over problemområder.	Løbende		
Vurdere behov for bekæmpelse af invasive arter på kommunale naturarealer.	Sikrer at invasive arter ikke fortrænger den danske natur.	Løbende		
Understøtte arbejdsgruppe om grøftekanter med Helsingør Kommune.	Biolog og driftsfaglighed giver optimal biodiversitetspleje.	Løbende		

Biodiversitetsindsatser i NSPV, fx varieret slåning, materialefjernelse, veteranisering og afbrænding.	Mere natur på kommunale arealer.	Løbende		
Fastholde og styrke afgræsningen af kommunale naturområder (fx hegninger).	Afgræsning er en af de naturplejemetoder der skaber størst biodiversitet.	Løbende		
Afholde fælles workshop om biodiversitet med NSPV og Helsingør Kommune.	Vidensdeling om biologi og drift skaber optimale løsninger.			
Plejeplaner for kommunale naturområder.	Sikrer optimal pleje ift. områdernes værdier og potentialer.	Løbende		
Potentialer på sigt				
Skabe samlet overblik og formidling af NSPV's biodiversitetsindsatser, evt. i biodiversitetsplanen.				
Understøtte det tværgående samarbejde på rådhuset mhp. at fremme biodiversiteten.				
Kortsamarbejde med NSPV om naturværdier.				
Hyrdeordning i NSPV, hvor afgræsning sker udelukkende for at højne biodiversiteten.				

Vandløb, søer og Øresund				
Nedbringe spildevand til vandmiljøet				
Vi fortsætter myndighedsarbejdet med ca. 90 opsporede fejlkoblinger.	Indsatsen sikrer, at de private udbedrer fejltilslutninger, således at den vurderede effekt af mindre kvælstof i vandmiljøet og uvedkommende vand i kloakkerne kan opnås. Desuden fastholdes og forbedres den allerede opnåede gevinst på vandmiljøet.	Løbende		
De sidste spildevandssager i det åbne land afsluttes.	Nedbringer mængden af organisk stof i vandløbene og medvirker til at opnå god økologisk tilstand i vandløb og søer i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv.	Løbende		
Indsatserne for spildevand i den kommende vandplan gennemføres af Fredensborg Forsyning.	Mindre spildevand skaber renere vand og dermed bedre levevilkår for dyr og planter.			
Vi understøtter initiativer, der nedbringer spildevand i vandmiljøet.	Gennem netværk og lign. fastholder vi opmærksomheden på at nedbringe spildevandsforurening.	Løbende		
Vandområdeplaner				
Grønholt Å – udskiftning af bund og frilægning af rørlagte strækninger.	Skaber bedre fysiske forhold for vandløbsdyr og -planter.			
Langstrup Å - udskiftning af bund og evt. genslyngning.				
Nivåen – beplantning	Behov skal afklares.			

Vi arbejder for indsatserne i den nye Vandområdeplan 2021-2027, når den foreligger.	Skaber bedre fysiske forhold for vandløbsdyr og –planter.			
Vandopland Øresund (VOS).	Nedbringe kvælstof og fosforudvaskningen til Øresund for at forhindre algevækst og iltsvind.	Løbende		
Naturpleje vandhuller og vandløb				
Vi fortsætter oprensning af vandhuller for at fremme kommunens ansvarsart Grøn Mosaikguldsmed.	Giver bedre vandkvalitet.	Løbende		
Oprensning af gadekær.		Løbende		
I forbindelse med regulativ revision i 2021 arbejder vi med at ændre grødeskæringen.	Grødeskæringen har stor betydning for biodiversiteten i vandløb og skal udføres skånsomt for at fremme vandløbsnaturen – ligesom en græsplæne.	Løbende		
Forundersøgelse til sikring af sommervandføring i Donse Å.	Vand om sommeren er altafgørende for vandløbets dyr og planter.			
Usserød Å samarbejdet				
Kortlægge tillidninger til åen (dræn og spildevand).	Hjælper med forebyggelse af forurenninger.	Løbende		
Følge miljøtilstanden i vandløbet med fauna- og fiskeundersøgelser.	Den bedre vandkvalitet vil give bedre betingelser for dyr og planter og øge den rekreative værdi af åerne.	Løbende		
Opfølgning af robusthedsanalyse i Usserød Å samarbejdet.	Sikrer det faglige grundlag for vilkår i udledningstilladelser.			
Potentialer på sigt				
Vandløbsrestaureringsprojekter i flere vandløb, der ikke er i vandplanerne, men som har store naturpotentialer.				
Forbedring af omgivelser omkring vandløb for at fremme arterne, der er tilknyttet vandløbene, fx vandløbsinsekter.				
Borgerpulje til natur- og vandløbsforbedrende aktiviteter, evt. med tilskud til genåbning af rørlagte strækninger af private vandløb.				
Åbning af Dageløkkevandløbet i forbindelse med et større projekt med klimaskov og jordfordeling.				

FREDENSBORG
KOMMUNE

Fredensborg Kommune
Egevangen 3 B
2980 Kokkedal

Telefon 7261 5000
fredensborg@fredensborg.dk
fredensborg.dk